

07 Управління та адміністрування

Оксана Шищак-Качак

магістрантка кафедри управління та
бізнес-адміністрування,

Ірина Григоруک

д-р. філософії, доцент кафедри управління та
бізнес-адміністрування,

Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника

м. Івано-Франківськ

**РОЛЬ СТРАТЕГІЧНОГО ОРІЄНТУВАННЯ У РОЗВИТКУ
ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ**

З переходом до ринкової системи в Україні, питання опанування основами стратегічного управління стало більш актуальним, ніж будь-коли раніше. Це пов'язано з тим, що всі сфери життя суспільства, як матеріальні, так і нематеріальні, потребують нового підходу до управління в умовах ринку. Освоєння стратегічного управління відкриває нові можливості для суб'єктів господарювання в Україні, адже воно дозволяє їм ефективно адаптуватися до змін, що відбуваються у всіх сферах життя суспільства.

Важливість стратегічного управління обумовлюється тим, що темпи змін зовнішнього середовища за швидкістю прояву часто випереджають відповідну реакцію загальноосвітнього навчального закладу освіти (далі - ЗНЗ), у зв'язку з чим зростає частота появи несподіваних, непередбачених труднощів. Стратегічне управління покликане розширити горизонти передбачення, створити можливості своєчасної реакції закладу освіти на зміни зовнішнього середовища в освітній, науково-технічній, соціальній і політичній сферах [1, с.44].

Успішне впровадження системи стратегічного управління у ЗНЗ залежить від комплексу факторів, таких як галузева приналежність, профіль діяльності, специфіка навчально-виховного процесу, рівень управління, професійна компетентність педагогів та керівництва, а також рівень кваліфікації педагогічних працівників. Лише за умови врахування цих факторів та орієнтації на стратегічний розвиток навчальний заклад зможе реалізувати концепцію стратегічного управління [3, с.13-14].

Стратегічне управління ЗНЗ має ґрунтуватися на наступних принципах: чітке визначення цілей та завдань, яких навчальний заклад прагне досягти в майбутньому; розуміння, що основні виклики та загрози знаходяться у зовнішньому середовищі. Здатність вчасно їх ідентифікувати, а також володіння механізмами їх вирішення або мінімізації негативного впливу; прийняття управлінських рішень з урахуванням відповідності між зовнішніми можливостями та сильними сторонами навчального закладу; спрямованість управління на конкретизацію стратегічного розвитку [2, с.6].

Головною метою стратегічного управління є створення та розвиток в організації стійких конкурентних переваг. Цього можна досягти шляхом розробки та впровадження чіткої стратегії, яка допоможе організації ефективно реагувати на зовнішні та внутрішні виклики, а також максимально використати доступні можливості. Крім того, стратегія спрямована на мінімізацію потенційних ризиків, що гарантує досягнення бажаних результатів.

В умовах жорсткої конкуренції на ринку освітніх послуг, реалізація стратегічного планування набуває особливого значення для ЗНЗ. Це зумовлено необхідністю позиціонувати собі як ефективних суб'єктів, здатних задовольнити потреби сучасних учнів та їхніх батьків.

Стратегічне управління, що ґрунтується на засадах неперервного удосконалення та впровадження інновацій, дає можливість ЗНЗ досягати кращих результатів у своїй діяльності, підвищувати рівень освіти, що надається, та задовольняти потреби сучасних учнів.

Сучасні виклики, з якими стикається українська освіта, роблять перехід до нової парадигми функціонування шкіл не просто бажаним, а й життєво необхідним. Це відкриває нові можливості для модернізації освітнього процесу, удосконалення методів навчання та виховання, а також для створення більш сприятливого середовища для розвитку особистості кожної дитини.

Успішне впровадження нової моделі функціонування шкіл потребуватиме від керівництва шкіл низки ключових змін, а саме:

- Розвиток нових компетенцій: керівникам шкіл буде необхідно здобути нові знання та навички, необхідні для ефективного управління в умовах нової моделі.

- Зміни в організаційній культурі: школа має трансформуватися у більш динамічну, інноваційну та орієнтовану на результат організацію.

- Залучення всіх членів шкільного колективу до процесу стратегічного управління: успіх нової моделі залежить від активної участі та підтримки з боку всього персоналу школи.

На нашу думку, важливою характеристикою стратегічно орієнтованого навчального закладу є його здатність адаптуватися до мінливих умів та постійно вдосконалюватися.

Стратегічно орієнтований навчальний заклад – це запорука якісної освіти та щасливого життя для здобувачів освіти.

Література

1. Колесов О. С. Сучасні підходи до стратегічного управління розвитком підприємства в умовах господарювання / О. С. Колесов, А. В. Вацьківська // Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. Серія : Економічні науки. – 2012. – Вип. 2 (64). – С. 43–49

2. Лебідь Стратегічне управління... Педагогіка і психологія сьогодення: теорія та практика : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (22–23 січня 2016 р., м. Одеса). – О. : ГО „Південна фундація педагогіки”

3. Немцов В. Д., Довгань Л. Є. Стратегічний менеджмент/ В.Д. Немцов, Л. Є. Довгань – К. : ТОВ "УВПК ЕксОб", 2001. – 560 с